

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

בית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב
אגף משפט
שהעתק זה נכון ונאמנים למוקד
28.2.13
49
מזכיר ראשי
תאריך

לפני:

כב' השופטת לאה גליקסמן

נציג ציבור (מעבידים) מר יצחק כבדיל

התובע

יריב ווהב

ע"י ב"כ עו"ד אמנון לוריה

הנתבעת

חברת קווים תחבורה ציבורית בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד מאיר שריקי ואבנר בורוביק

פסק דין

רקע:

1. התובע עבד בנתבעת (להלן – החברה) מיום 24.7.2003 עד יום 30.9.2007.
2. לטענת התובע, פוטר מעבודתו ללא הודעה מוקדמת, ולכן תבע פיצויי פיטורים ותמורת הודעה מוקדמת. בנוסף, טען כי החברה נותרה חייבת לו הפרשי בונוס, החזרי קנסות שנוכו שלא כדין ממשכורתו ותשלום בעד שעות נוספות.
3. מטעם התובע העיד התובע עצמו. מטעם החברה העידו גב' מאיה מזרחי, מנהלת משאבי אנוש; מר קובי גלזמן, אשר בתקופה הרלוונטית לתביעה שימש בתפקיד מנהל סניף "בקעת אונו" של החברה.
4. להלן, נדון בתביעותיו של התובע אחת לאחת.

התביעה לפיצויי פיטורים ולתמורת הודעה מוקדמת:

5. לגרסת התובע בתצהירו יצא לחופשה שנתית ארוכה מתואמת מראש. בתצהירו נכתב כי יצא לחופשה שנתית מתואמת מראש ביום 4.2.2008, אולם ברור שמדובר בטעות, והתובע אישר בחקירתו הנגדית כי יצא לחופשה בחודש אוגוסט 2007 (ע' 20).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

- 6, ש' 14 – 16). בטרם יצא לחופשה החזיר לחברה את תכולת התיק שלו וזוכה בגין כך בחשבונו בחברה, בהתאם לנוהג המקובל בחברה לגבי מי שיוצא לחופשה ארוכה. לפני ששב לעבודתו בתום חופשתו נאמר לו על ידי מנהלת משאבי אנוש גב' מאיה מזרחי אשר יצרה עמו קשר טלפוני כי אין לה תפקיד עבורו וכי עליו להזדכות על יתר הציוד, ויומו האחרון לעבודה הוא מועד יציאתו לחופשה. בהתאם, החזיר את כל הציוד ביום 30.9.2007. בהמשך, ביקש מכתב פיטורים אולם בקשתו נדחתה. התובע העיד כי החל לעבוד אצל קבלן פרטי העובד עם חברת פלאפון רק ביום 4.11.2007, אחר שלא עבד במשך כחודש.
6. לגרסת החברה, התובע יצא לחופשה ביום 8.8.2007, לדבריו לצורך עריכת שיפוצים בביתו, ובהתאם לנהלי החברה במקרה של היעדרות לתקופה ארוכה החזיר את "תיק נהג" שלו, הכולל מלאי כרטיסים וכספים. כשלושה שבועות לאחר צאתו של התובע לחופשה פנה התובע לגב' מזרחי והודיע לה כי אינו מעוניין לחזור לתפקידו כנהג, כי "**אינו בנוי לעבוד עוד על ההגה**", וביקש שיימצא לו תפקיד אחר בחברה; גב' מזרחי הבהירה לתובע כי אין לה תפקיד אחר להציע לו; ניסיונות לשכנע את התובע לשוב לעבודתו כנהג לא צלחו, למרות נכונות החברה להגמיש את נוהליה ולשלם לתובע הפרשי בונוס בעד שנים קודמות כדי לתת לתובע תמריץ לשוב לעבודתו.
7. **על יסוד התרשמותנו מהעדויות ומכלל חומר הראיות אנו דוחים את גרסת התובע כי פוטר מעבודתו. מעבר להתרשמותנו מהעדויות נציין נימוקים אלה:**
7.1. בעת שהתובע שהה בחופשה, ביום 13.8.2007, נמסר לתובע מכתבו של מר שוורצמן, מנהל תפעול בחברה (נספח א' לתצהיר התובע) בו צוין כי התובע עובד מסור ונאמן לחברה והומלץ על תשלום בונוס לשנים קודמות. ואכן, בהמשך לכך, הסכימה החברה לשלם לתובע הפרשי בונוס בסך של 2,800 ₪ בשלושה תשלומים (עדות התובע, ע' 7, ש' 9 – 11). עובדות אלה אינן מתיישבות עם גרסת התובע כי פוטר מעבודתו בתום החופשה, שכן הן מעידות כי החברה הייתה שבעת רצון מתפקודו של התובע והייתה מעוניינת בהמשך עבודתו בחברה. אין זה סביר כי מעביד יציע לשלם לעובד בונוס בסכום משמעותי אם בכוונתו לפטר אותו מעבודתו.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08

28 פברואר 2013

- 1 7.2. גרסתו של התובע גם אינה מתיישבת עם העובדה שהחברה סבלה מחסר בכוח
2 אדם של נהגים בתקופה בה סיים את עבודתו (עדות התובע, ע' 12, ש' 3 – 4;
3 עדות גב' מזרחי, ע' 18, ש' 7 – 9).
- 4 7.3. עדותו של התובע בעניין נסיבות סיום עבודתו הייתה לא קוהרנטית ולא
5 מהימנה. כך, טען בעדותו כי היה אמור לחזור לעבוד ביום 1.10.07 והחזיר
6 ציוד ביום 30.9.2007, בעוד שעל פי המסמכים יצא לחופשה בחודש אוגוסט
7 2007, כפי שאישר בעדותו (ע' 6, ש' 14 – 16). במהלך עדותו ניסה התובע לטעון
8 כי שהה בחופשה במהלך חודש ספטמבר 2007, בעוד שכאמור יצא לחופשה
9 במהלך חודש אוגוסט 2007 (ע' 11, ש' 11 – 22). נראה, שהתובע ניסה לטעון כי
10 יצא לחופשה בחודש ספטמבר 2007, לנוכח העובדה שהחזיר את הציוד
11 לחברה ביום 30.9.2007, בעוד שיצא לחופשה בחודש אוגוסט 2007 והיה אמור
12 לשוב לעבודה בסוף חודש אוגוסט 2007 תחילת חודש ספטמבר 2007.
- 13 7.4. בחקירתו הנגדית, לאחר שעומת עם אי הסבירות של גרסתו, העלה התובע
14 גרסה חדשה, שלא הועלתה בתצהירו ומהווה שינוי חזית, לפיה פוטר בשל
15 העובדה שסירב להיענות לבקשות הסדרנים לשוב לעבודה לקראת סיום
16 החופשה (ע' 10, ש' 23 – 26; ע' 12, ש' 15 – 16). איננו נותנים אמון בגרסה זו,
17 שכאמור הועלתה רק בחקירה נגדית, לאחר שלתובע לא היה הסבר לכך
18 שפוטר.
- 19 7.5. גרסתו של התובע לפיה גב' מזרחי אמרה לו שאין לה תפקיד בשבילו (סעיף 4
20 לתצהירו) מתיישבת עם גרסתה של גב' מזרחי כי התובע ביקש לשוב לעבודה
21 בתפקיד אחר.
- 22 7.6. עדותה של גב' מזרחי לפיה לא הייתה לחברה סיבה כלשהי לפטר את התובע
23 שהיה עובד טוב, כי באותה תקופה היה חסר בנהגים, וכי התובע ביקש תפקיד
24 אחר ולא רצה לחזור לעבוד כנהג (ע' 18, ש' 4 – 12) מהימנה עלינו. גם העובדה
25 שהתובע עמד על כך שהבונוס בגין השנים הקודמות ישולם לו בתשלום אחד
26 ולא בתשלומים, מתיישבת עם גרסת החברה לפיה החליט התובע לסיים את
27 עבודתו, ולכן לא הסכים לקבל את הפרשי הבונוס בתשלומים.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

- 7.7. אין בידינו לקבל את טענת התובע בסיכומים כי יש סתירה בין עדותו של מר
גלזמן לפיה התובע היה אמור להיות בחופשה 14 יום ולאחר שלא חזר הועבר
עניינו למשאבי אנוש, לבין עדותה של גב' מזרחי כי התובע פנה אליה שלושה
שבועות לאחר צאתו לחופשה. מועד פנייתו של התובע לגב' מזרחי אינו מעיד
כי אושרה לו מראש חופשה לשלושה שבועות, ואין כל סתירה בין העדויות.
באשר לטענה כי גרסת החברה שהתפטר כדי לעבוד בחברת פלאפון אינה
מתיישבת עם העובדה כי החל בעבודתו החדשה רק ביום 4.11.2007 וכי הוא
עובד כנהג נציין כי גרסה זו של התובע לא נתמכה בראייה כלשהי, ובכל מקרה
לא מן הנמנע כי התובע סיכם על תחילת עבודתו אצל הקבלן פרק זמן של
כחודש לפני מועד תחילת עבודתו. זאת ועוד. מעדותו של התובע משתמע כי
השיפוץ התמשך ולא הסתיים עד לתום מועד החופשה שאושרה (ע' 10, ש' 23).
8. **כללו של דבר:** אנו דוחים את גרסתו של התובע כי פוטר מעבודתו, וקובעים כי
התפטר מעבודתו. לפיכך, נדחית תביעתו לפיצויי פיטורים ולתמורת הודעה
מוקדמת.
- התביעה להפרשי בונוס:**
9. בהסכם העבודה בין התובע לבין החברה (נספח 1 לתצהירה של גב' מזרחי) נקבע
לעניין תשלום הבונוס בסעיף 6.2 כמפורט להלן:
- "בנוסף לתשלום המשכורת ובכפוף לעמידה ביעדים כמפורט להלן ובהתאם
לשיקול דעת החברה לעניין עצם העמידה ביעדים, יהא זכאי העובד למענק
שנתי מיוחד כדלקמן:**
- מענק בסך של 1000 ₪ ברוטו בגין העדר תאונות.**
- מענק בסך של 1000 ₪ ברוטו בגין אי היעדרות מעבודה.**
- מענק בסך של 1000 ₪ ברוטו בגין שמירה על תקינות האוטובוס וניקיונו.**
- מענק בסך של 1000 ₪ בגין הענקת רמת שירות ויחס תרבותי ונאות
לנוסעי האוטובוס.**
- למען הסר ספק מובהר ומוסכם בין הצדדים כי המענק, אם וכאשר ישולם,
אינו מהווה חלק מהמשכורת לכל דבר ועניין, לרבות לצורכי זכויות**

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

- 1 **סוציאליות. בנוסף מובהר כי ההחלטה באם לשלם את המענק, כולו או חלקו,**
2 **נתונה לשיקול דעתה הבלעדי והמוחלט של החברה [לדיון – האם החברה**
3 **יכולה לשנות את הסכומים או לבטל המענק]."**
4 (הקטע בסוגריים המרובעים הופיע בהסכם עליו חתם התובע).
5 10. בשנת 2007 החליטה החברה על שינוי בתנאי העבודה, כך שנהגים בעלי וותק של
6 מעל שנת עבודה היו זכאים במקום הבונוס בסך של 4,000 ₪ לתשלום מענק אי
7 היעדרות בסך של 335 ₪ לחודש, ובתנאי שהנהג לא נעדר יותר משני ימי עבודה
8 במהלך החודש. (סעיף 4 לתצהיר נאווה מזרחי; נספח 3 לתצהיר נאווה מזרחי). גם
9 התובע אישר בעדותו כי החל משנת 2007 תשלום המענק היה חודשי, בסך של 335
10 ₪ לחודש (ע' 5, ש' 24).
11 11. במהלך תקופת עבודתו שולם לתובע בונוס כמפורט להלן:
12 11.1. חודש יולי 2004 – 2,750 ₪.
13 11.2. חודש יולי 2005 – 3,000 ₪.
14 11.3. חודש יולי 2006 – 4,000 ₪.
15 11.4. חודש יולי 2007 (בעד 8/2006 עד 12/2006) – 1,655 ₪.
16 11.5. החל מחודש ינואר 2007, למעט בחודש ינואר 2007 בו החסיר התובע
17 יותר משני ימי עבודה, שולם לתובע מענק חודשי בסך של 335 ₪, עד חודש
18 אוגוסט 2007 (כולל).
19 (סעיף 5 לתצהירה של גב' מזרחי; נספחים 4 עד 8 לתצהירה של גב' מזרחי).
20 12. בתצהירו (סעיף 3) העיד התובע כי "להפתעתי" גילה כי הופחת לו הבונוס השנתי
21 **לשנת 2007 ללא כל סיבה או הסבר; הוא פנה בעניין זה לסמנכ"ל החברה מר חגי**
22 **שוויצר, אשר הבטיח לו כי הסכום יוחזר לו, אך דבר לא נעשה, למרות מכתב**
23 **שכתב מר שוויצר (נספח א' לתצהירו); כמו כן פנה בכתב למר בריל, מנכ"ל החברה**
24 **דאז, אשר הבטיח לו כי "הכסף יגיע תוך שבוע" אך שום דבר לא קרה; לבסוף**
25 **נאמר לו כי יקבל סך של 2,800 ₪ בשלושה תשלומים, אך לא שולם לו דבר.**
26 **בחקירתו הנגדית חזר בו למעשה התובע מגרסתו בתצהירו ושינה אותה. תחילה**
27 **העיד כי אין לו טענות לגבי הבונוס לשנים 2004 עד 2006 וכי שולם לו בונוס לשנת**
28 **2007 בסך של 1,200 ₪ בלבד והוחסר לו סכום של 2,800 ₪ (ע' 5, ש' 12 - 23),**

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08

28 פברואר 2013

- 1 אולם בהמשך שינה את גרסתו והעיד כי בשנת 2007 תשלום המענק היה חודשי
- 2 בשיעור של 335 ₪ לחודש וכי החסירו לו בונוס בשנים קודמות (ע' 5, ש' 24 – 26).
- 3 בהמשך חקירתו הנגדית הודה התובע כי התקיימה פגישה בהשתתפות מנכ"ל
- 4 החברה ומנהל הסניף מר קובי גלזמן, והוצע לו לקבל הפרשי בונוס בסך של 2,800
- 5 ₪ בשלושה תשלומים, אולם הוא סירב ועמד על כך שהסכום ישולם לו בתשלום
- 6 אחד (ע' 7, ש' 1 – 14).
- 7 13. גב' מאיה מזרחי העידה כי במהלך חודש יולי 2007 פנה התובע למנהל התפעול
- 8 בחברה מר חגי שוויצר, וביקש לקבל את יתרת הבונוס לשנים 2004 ו-2005, ומנהל
- 9 התפעול המליץ לשלם לו את הפרשי הבונוס לשנים קודמות (סעיף 7 - 9 ונספח 9
- 10 לתצהיר גב' מזרחי). כן העידה כי למרות ההסכמה לשלם לתובע את הפרשי
- 11 המענק הוא החליט לסיים את עבודתו בחברה (סעיף 12 לתצהיר). מר קובי גלזמן
- 12 העיד בתצהירו כי פנייתו של התובע לקבלת הבונוס בעד שנים קודמות וסירובו
- 13 לקבלו בתשלומים מעידים על החלטתו לסיים את עבודתו בחברה (סעיף 5
- 14 לתצהירו). בעדותו בחקירה נגדית העיד כי החברה הייתה מעוניינת שהתובע יחזור
- 15 לעבודה לאחר שיצא לחופשה ולכן הוצע כי הבונוס ישולם לו בשלושה תשלומים,
- 16 ולנוכח סירובו הוא הבין שהתובע אינו מתכוון לחזור לעבודה (ע' 16, ש' 3 – 6).
- 17 14. בסיכומי הטענות טען התובע כי הוא זכאי להפרשי בונוס בסך של 2,680 ₪. התובע
- 18 הודה בסיכומים כי אמנם על פי הסכם העבודה תשלום הבונוס נתון לשיקול דעתה
- 19 של החברה, אולם טען כי לנוכח העובדה שהחברה הסכימה לשלם לו הפרשי בונוס
- 20 והמחלוקת הייתה רק על מועד התשלום, מגיע לתובע הבונוס מכוח הפרת חובת
- 21 תום הלב וההגינות על ידי החברה, או לפחות **ימגיע לו פיצוי כספי בגין הפרת**
- 22 **החובה הזו בגין האכזבה הנובעת מהציפייה הנ"ל כשהסכום צריך להיות מושלם**
- 23 **על פי מבחן הציפיות**."
- 24 15. אנו דוחים את תביעתו של התובע להפרשי בונוס מנימוקים שיפורטו להלן.
- 25 16. לתובע לא קמה זכות לתשלום הבונוס לשנים 2004 – 2005 בשיעורו המלא מכוח
- 26 הסכם העבודה: כאמור, על פי הסכם העבודה, תשלום הבונוס הוא בשיקול דעתה
- 27 של החברה, ולתובע לא קמה זכאות לתשלום בונוס בשיעורו המלא מכוח הסכם
- 28 העבודה. למעשה, גם התובע מאשר טענה זו בסיכומיו (סעיף ה', ע' 6 לסיכומים).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

17. לא ניתנה לתובע התחייבות לתשלום הפרשי הבונוס ללא תנאי: בסיכומים, מבסס התובע את תביעתו לתשלום הבונוס על הסכמת החברה לשלם לו את הבונוס. אולם, כעולה מהעדויות בפנינו, החברה הסכימה לשלם לתובע את הבונוס בשלושה תשלומים, וזאת בתנאי שימשיך לעבוד בחברה (עדות מר גלזרמן, ע' 16 ש' 3 – 8; עדות גבי מזרחי, ע' 18, ש' 18 – 19). אכן הייתה נכונות של החברה לשלם לתובע את הבונוס, אולם זאת בתשלומים ובתנאי שימשיך לעבוד בחברה. לנוכח העובדה שהתובע בחר להתפטר מעבודתו בחברה, אין הוא זכאי לתשלום הפרשי הבונוס מכוח הסכמת החברה.

18. החברה לא הפירה את חובת תום הלב וההגינות כלפי התובע: כאמור לעיל התובע לא הוכיח כי היה זכאי להפרשי בונוס מכוח הוראות הסכם העבודה, ולמעשה זנח טענה זו, ומבסס את תביעתו בסיכומים על הפרת חובת תום הלב. ראשית טענה זו מהווה שינוי חזית ודי בטעם זה על מנת לדחותה. שנית, יש לדחותה גם לגופו של ענין. העובדה שהחברה ביקשה לשלם לתובע את הבונוס בתשלומים, והתנתה את התשלום בכך שימשיך בעבודתו לאחר החופשה אינה מהווה התנהלות הנגועה בחוסר תום לב. התניית תשלום שהמעביד אינו חייב בתשלום על פי דין או הסכם העבודה בכך שהעובד ימשיך לעבוד בחברה היא לגיטימית. מדובר בסכום משמעותי ביחס לשיעור שכרו של התובע, והחלטת החברה שלא לשלם לתובע את הבונוס אם אינו ממשיך בעבודתו בחברה היא סבירה ואינה נגועה בחוסר תום לב. לתובע גם לא התגבשה צפייה כי הפרשי הבונוס ישולמו לו ללא תנאי ובתשלום אחד, שכן לאורך כל הדרך הובהר לתובע כי יש נכונות לשלם את הפרשי הבונוס בתשלומים ובתנאי שימשיך לעבוד בחברה.

19. כללו של דבר – התביעה לתשלום הפרשי הבונוס נדחת.

התביעה לגמול שעות נוספות:

20. התובע טען בתצהירו כי עבד בכל יום משעה 5:55 עד השעה 20:15, דהיינו כ- 14 שעות ו- 20 דקות, שמתוכן 6 שעות ועשרים דקות הן שעות נוספות. על פי תחשיב שערך התובע הוא עבד במהלך תקופת עבודתו 1,587.5 שעות נוספות, בעדן הוא זכאי לגמול שעות נוספות בשיעור של 50%, ובסך הכול היה זכאי לתשלום בסך של

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08

28 פברואר 2013

- 1 57,238 ₪ בעד עבודה בשעות נוספות. במהלך תקופת עבודתו שולם לו בעד שעות
- 2 נוספות סכום כולל של 43,736 ₪, ולכן הוא זכאי להפרש בסך של 13,592 ₪.
- 3 21. התובע לא הוכיח את תביעתו להפרשי שכר בעד עבודה בשעות נוספות ואת סכום
- 4 התביעה. ראשית, לא בעד כל שעות העבודה הנוספות זכאי התובע לגמול בשיעור
- 5 של 50%, שכן בעד השעתיים הנוספות הראשונות ביום זכאי התובע לגמול שעות
- 6 נוספות בשיעור של 25%. ב"כ התובע הודה בכך שנפלה טעות בחישוב, וביקש
- 7 לאפשר לו להגיש תצהיר משלים בעניין החישוב (עי' 4, ש' 4 – 7). אולם, לא הוגשה
- 8 כל בקשה להגשת תצהיר משלים. בהקשר זה יש לציין כי בהחלטות קודמות של
- 9 בית הדין (החלטות מיום 15.9.2009 ומיום 28.12.2009) נדרש התובע להגיש
- 10 תחשיב מפורט. בסופו של דבר התובע הגיש תחשיב זהה לאמור בכתב התביעה,
- 11 ובהחלטה מיום 4.1.2010 הובהר כי אין בתחשיב זה "מענה לנדרש". מכאן, כי
- 12 הובהר לתובע מתחילת ההליך כי תביעתו להפרשי שכר בעד שעות נוספות לא
- 13 כומתה כראוי. שנית, התובע טען שבמהלך כל תקופת עבודתו שולם לו גמול בעד
- 14 עבודה בשעות נוספות בסך של 43,736 ₪, ועל בסיס נתון זה ערך את תחשיב
- 15 הסכום הנתבע. אולם, מריכוז נתוני השכר לשנת 2004 (נספח 4 לתצהיר גבי
- 16 מזרחי) עולה כי רק בשנת 2004 שולם לתובע גמול שעות נוספות בסך של 50,960
- 17 ₪.
- 18 22. בסיכומים, נטען על ידי התובע כי לנוכח העובדה שהחברה צירפה לתצהיר העדות
- 19 מטעמה דו"חות נוכחות לשנת 2007 בלבד, ולנוכח העובדה שמדו"חות אלה עולה
- 20 כי התובע עבד בשעות נוספות רבות ולא שולם לו הגמול המגיע לו, יש לחייב את
- 21 החברה לשלם את הסכום שנתבע. אין בידנו לקבל טענה זו. אכן, בהתאם לפסיקה
- 22 בנסיבות מסוימות עובר אל המעביד נטל הראייה להוכיח כי שולם לעובד גמול
- 23 שעות נוספות על פי הדין. אולם, תנאי להעברת נטל הראייה הוא שהעובד מציג
- 24 גרסה שניתן לקבלה, ואז עובר אל המעביד הנטל להפריך אותה. במקרה הנדון,
- 25 גרסתו של התובע בתצהירו מופרכת, כמוסבר לעיל. כפועל יוצא מכך, גרסתה
- 26 נסתרה גם ללא שהובאו ראיות מטעם החברה. לפיכך, אין לחייב את החברה
- 27 בתשלום גמול שעות נוספות בשל כך שלא הציגה יומני נוכחות לכל תקופת עבודתו
- 28 של התובע. זאת ועוד. מהחומר שבתיק עולה כי התובע לא פנה בבקשה לחייב את
- 29 החברה להעמיד לעיונו דיווחי נוכחות לכל שנות עבודתו.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

23. התובע, העלה בסיכומים טענות שונות על יסוד דפי הנוכחות לשנת 2007. דפי
הנוכחות לשנת 2007 צורפו הן לכתב ההגנה והן לתצהירו של התובע. לפיכך, על
התובע היה להעלות טענות אלה בתצהירו, ואין מקום להתיר לו להעלות טענות
חדשות בסיכומים.

24. כללו של דבר: התביעה להפרשי שכר בעד גמול שעות נוספות נדחת.

התביעה להחזר קנסות:

25. התובע העיד בתצהירו כי נוכה משכרו בגין קנסות סכום של 1,290 ₪. התובע לא
הביא כל ראיה לעניין זה, ולמעשה חזר בו מהטענה לעניין שיעור הקנסות
בסיכומים, וטען כי יש לחייב את החברה בהשבת סכום הקנסות שנוכו משכרו, על
פי האמור בתצהירה של גב' מזרחי.

26. גב' מזרחי העידה בתצהירה (סעיפים 18 ו-19) כי על פי סעיף 15 לתקנון נוהלי
העבודה בחברה (נספח 2 לתצהירה), רשאית החברה להטיל קנסות על נהגים אשר
הפרו את כללי התקנון ופעלו בניגוד לנהלים. במהלך תקופת עבודתו נוכו משכרו
של התובע קנסות בסכום כולל של 540 ₪, וזאת בגין תאונת דרכים שהתרחשה
באשמת התובע; איחור ביציאת האוטובוס, התנהגות בלתי הולמת ואי עצירה
בתחנה לאיסוף נוסעים; איחור למשמרת; אי מתן כרטיס לנוסע. כן הדגישה כי
הקנסות נוכו מ"מענק מאמץ" ולא משכר היסוד. לאור האמור, לטענת החברה
הקיוז משכרו של התובע נעשה "בהתאם לתקנון וכמותו בחוק".

27. אין בידינו לקבל את טענותיה של החברה, ואנו קובעים כי על החברה להשיב
לתובע את הסכומים שנוכו משכרו בגין "קנסות". זאת, מנימוקים שיפורטו להלן.

28. בסעיף 25 לחוק הגנת השכר, תשי"ח – 1958 נקבע כי -

(א) לא ינוכו משכר עבודה אלא סכומים אלה:

....

(4) סכום שהוטל כקנס משמעת בהתאם להסכם קיבוצי או על פי חיקוק;

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

- 1 לפיכך, על פי הוראת סעיף 25 (א) לחוק הגנת השכר, תשי"ח – 1958 מותר לנכות
- 2 משכר העובד רק קנסות משמעת שהוטלו בהתאם להסכם קיבוצי או על פי
- 3 חיקוק.
- 4 29. במקרה הנדון, אין מחלוקת כי הקנס לא הוטל על התובע בהתאם להסכם קיבוצי
- 5 או חיקוק. לטענת החברה, הוא הוטל מכוח סעיף 15 ל"תקנון נוהלי עבודה" עליו
- 6 חתם התובע (נספח 2 לתצהיר גבי מזרחי). אנו סבורים, כי גם אם התובע הסכים
- 7 כי יחולו עליו הוראות התקנון, ניכוי מכוח התקנון אינו כדין. כידוע, אין תוקף
- 8 לויתורו של עובד על זכות המגיעה לו מכוח החוק. לפיכך, אין תוקף להסכמת
- 9 העובד בהסכם עבודה אישי או בכל מסמך אחר להטלת קנסות החורגים מהוראת
- 10 סעיף 25(4) לחוק הגנת השכר, דהיינו אינם בהתאם להסכם קיבוצי או על פי
- 11 חיקוק.
- 12 30. נוסף, כי יש הגיון רב בקביעת סעיף 25(א)(4) לחוק הגנת השכר, תשי"ח – 1958.
- 13 כאשר מדובר בהטלת קנס על פי הוראות הסכם קיבוצי, מדובר במקום עבודה
- 14 מאורגן, בו מיוצג העובד על ידי נציגות העובדים, אשר בדרך כלל גם שותפה
- 15 להליכי המשמעת בהם מוטל הקנס על העובד, ובכל מקרה יכולה להגן עליו מפני
- 16 מעשים שרירותיים של המעביד. כאשר הטלת הקנס היא מכוח חיקוק, נקבע
- 17 בחוק ההסדר שלפיו ניתן להטיל על העובד קנס ומגבלות על הטלת הקנס (כגון-
- 18 ההסדר בסעיף 34(5) לחוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג – 1963). לא כך הם
- 19 פני הדברים עת מדובר במקום עבודה בלתי מאורגן, העובד אינו נהנה מהגנת
- 20 נציגות העובדים, ועליו להתמודד מול המעביד לבדו. אין לאפשר מצב בו המעביד
- 21 יהיה גם ה"תובע" בגין ביצוע הפרת המשמעת, גם "השופט" אם העובד ביצע את
- 22 הפרת המשמעת המיוחסת לו, וגם "המוציא לפועל" של העונש, על ידי ניכוי השכר,
- 23 ומעבר לכל – הנהנה במישרין מהטלת הקנס על העובד. המעביד מצוי בניגוד
- 24 אינטרסים מובנה, כיוון שככל שיגדיל את שיעור הקנסות שיוטלו על עובדיו, על פי
- 25 החלטתו שלו, הוא יחסוך בעלויות השכר. מצב דברים זה ביקש המחוקק למנוע,
- 26 ולכן הגביל את האפשרות לנכות קנסות משמעת מהשכר, והתיר זאת רק במקרה
- 27 שהקנס מוטל בהתאם להסכם קיבוצי או על פי חיקוק.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

31. מעבר לאמור נוסף כי על פי האמור בסעיף 15 לתקנון נוהלי העבודה התובע
1 התחייב לשאת בתשלום "קנסות ו/או דו"חות ולרבות תשלום קנס הנובע ממצב
2 לא תקין של האוטובוס, שיושט על העובד או על האוטובוס בו נהג העובד במהלך
3 עבודתו בחברה". על פני הדברים, מדובר בקנסות או דו"חות המוטלים מכוח
4 חוק, ולא בקנסות שמטיל המעביד. מעבר לכך, הקנסות הוטלו על העובד גם בשל
5 איחורים, אי מתן כרטיס לנוסע ונושאים נוספים שאינם מוסדרים בסעיף 15
6 לתקנון.
7
32. העובדה שהקנס נוכה מ"מענק מאמץ" ששולם לעובד אינה משנה את המסקנה
8 לפיה ניכוי הקנס אינו כדין. כמובהר לעיל, למעביד אסור לנכות קנסות משכרו של
9 העובד, ואין זה משנה אם הניכוי הוא משכר היסוד או מתשלום "מענק מאמץ" או
10 מכל סכום אחר המגיע לעובד. גם אם רכיב השכר ממנו נוכה הקנס אינו בגדר
11 "שכר" לעניין תשלום תנאים סוציאליים, אין בכך כדי לשלול את היותו "שכר
12 עבודה" בהתאם לחוק הגנת השכר, שחלות עליו על כל ההגנות החלות על "שכר
13 עבודה" מכוח החוק. נדגיש, כי אין מדובר בהפחתת סכום הבונוס השנתי, אלא
14 בניכוי סכום משכרו החודשי של העובד, שכן "מענק מאמץ" שולם לתובע כחלק
15 משכרו החודשי, כעולה מתלוש השכר נספח ו' לכתב ההגנה.
16
33. כללו של דבר: התביעה להחזר הקנסות מתקבלת, ועל החברה להשיב לתובע את
17 הקנסות שנוכו משכרו כמפורט להלן:
18
33.1 100 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.5.2004 עד למועד
19 התשלום בפועל.
20
33.2 190 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.7.2004 עד למועד
21 התשלום בפועל.
22
33.3 150 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.1.2005 עד למועד
23 התשלום בפועל.
24
33.4 100 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.11.2006 עד למועד
25 התשלום בפועל.
26
34. נבהיר, כי איננו מחייבים את החברה בתשלום פיצויי הלנה רק בשל העובדה כי
27 הזכות לפיצויי ההלנה התיישנה התיישנות מהותית. ככל שהתביעה הייתה מוגשת
28

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 9744-08
28 פברואר 2013

במועד, היה מקום לחייב את החברה בתשלום פיצויי הלנת שכר בשיעור משמעותי בגין ניכוי הקנסות.

סוף דבר:

35. התביעות לפיצויי פיטורים, תמורת הודעה מוקדמת, בונוס שנתי והפרשי שכר בגין שעות נוספות נדחות.

36. התביעה להחזר קנסות שנוכו משכרו של התובע מתקבלת בסעיף 33 לעיל.

37. בשל העובדה שחלק הארי של התביעה נדחה, היה מקום לחייב את התובע בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין לחברה. אולם, אנו סבורים כי יש לראות בחומרה את התנהלות החברה, אשר ניכתה קנסות משכרו של התובע שלא כדין. מטעם זה, איננו מחייבים את התובע בהוצאות, וקובעים כי כל צד יישא בהוצאותיו.

38. זכות ערעור - כל צד רשאי להגיש ערעור לבית הדין הארצי בתוך 30 יום מהמועד בו יומצא לו פסק הדין.

ניתן היום, י"ח אדר תשע"ג, (28 פברואר 2013), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

בית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב
אנני מאגנר
שהעתק זה נכון ומתאים למקור
28.2.13
49 תאריך
מזכיר ראשי

לאה גליקסמן, שופטת
אב"ד

נציג ציבור (מעבידים)
מר יצחק כבדיאל